

MANGA

BRZI KURS

*Naučite da crtate manga
likove i scene*

MINA MISTIQARTS PETROVIĆ

SADRŽAJ

Šta su manga i anime? [4]
Upoznajte naše maskote [6]
Osamu Tezuka [7]

PRVO POGLAVLJE
Priprema [9]

DRUGO POGLAVLJE
Osnove [19]

TREĆE POGLAVLJE
Detalji [57]

ČETVRTO POGLAVLJE
**Komponovanje
elemenata** [87]

Zahvalnost i posveta [124]
O autorki [125]
Indeks [126]

» ZA CRTANJE NAM TREBA:

Osnovni alat

- Tanak crni flomaster 0,1
- Gumica
- Obična ili tehnička olovka
- Rezač
- Lenjir

Dodatni alat

- Crno-beli štampač
- Flomasteri u boji
- Kompjuter
- Četkica
- Trajno crno mastilo
- Trajni marker
- Samolepljiva „skrinton” folija
- Skalpel
- Beli flomaster
- Bela tempera

ŠTA SU MANGA I ANIME?

Ljubitelje mangi privlače drugačiji dizajn, neobičan umetnički stil, intrigantne priče i zanimljivi likovi koji odlikuju dobru mangu.

Kao ljubiteljka mangi, želela sam da napravim jednostavnu knjigu koja će predstaviti osnovne tehnike za mlade manga umetnike.

Pomoću ove knjige naučićete kako da crtate manga likove i scene velikom brzinom, čak i ako nikad ranije niste crtali. Naučićete ključne elemente potrebne za stvaranje manga likova i scena, kao i kako da usavršite njihovo crtanje.

Međutim, pre nego što počnemo da crtamo, važno je da u osnovi poznamo različite vrste mangi i animea.

Manga je japanski izraz koji označava štampane stripove stvorene u Japanu. Stripovi nacrtani u manga stilu koji dolaze iz drugih zemalja imaju drugačije nazive. Primera radi, manga iz Koreje naziva se *manhva*, a ona koja nam dolazi iz Kine *manhua*. Stripovi sa engleskog govornog područja koji su nadahnuti manga stilom označavaju se kao *original English-language manga* ili skraćeno *OEL manga*.

Anime, što je skraćenica od engleskog naziva za *animaciju*, termin je koji se koristi za sve animirane filmove i serije nastale u Japanu. Običaj je da, kad neka manga ostvari uspeh i postane poznata širom Japana, bude adaptirana u animirane epizode.

Nasuprot uobičajenom verovanju, mange se prave za sve uzraste, a ne samo za decu. Postoje različiti žanrovi, posebno namenjeni različitim polovima i uzrastima.

Kodomo (*kodomo*)¹ predstavlja žanr manga stripova i anime serija namenjen najmlađima. Kodomo obiluje slatkim maskotama i priča nam priče o prijateljstvu, lepom ponašanju i prvim životnim iskustvima.

Šođo (*shōjo*) predstavljaju mange i anime filmovi i serije koji su namenjeni devojčicama i tinejdžerkama, a najčešće pripovedaju priče što obiluju magijom, zatim prvim zaljubljenjima i prvim drugarstvima.

1. U zagradi smo naveli i englesku transkripciju naziva zbog brojnih čitalaca koji su se sa svetom mangi upoznali preko engleskog jezika. (Prim. ur.)

Mangaka
(manga umetnik)

Šonen (*shōnen*) jeste naziv za mange i anime filmove i serije namenjene dečacima, kao i onima u tinejdžerskom dobu. Priče se bave likovima sa supermoćima koji spasavaju čovečanstvo. Najčešće je u središtu priče jedan heroj s mnogo pomagača i prijatelja. Mnoge devojčice takođe prate šonen serijale.

Seinen (*seinen*) predstavljaju mange i anime serijali koji su predviđeni za nešto starije dečake ili za odrasle muškarce. Seinen mange najčešće su priče koje nalikuju krimićima, s brojnim zagonetkama i misterijama.

Dosei (*josei*) jeste naziv za mange i anime serijale namenjene malo starijim devojčicama i odraslim ženama. Ove priče se najčešće bave svakodnevnim životnim borbama i sadrže zanimljive likove. Odlika im je da imaju komplikovane zaplete.

Manga žanrovi se mogu razvrstati i prema tematici kojom se bave. Evo nekoliko primera:

Meka (*mecha*) jeste naziv za mange i anime o robotima iz budućnosti, u kojima su glavni likovi najčešće piloti.

Super sentai (*super sentai*) predstavljaju mange ili anime o borcima za pravdu obdarenim supermoćima. Oni kao oružje mogu koristiti robote koji se transformišu.

UPOZNAJTE NAŠE MASKOTE!

Maja je srednjoškolka koja se razume u umetnost. Ona podučava Marka o crtanju mangi. Ona čuva dvorepu lisicu.

Marko je ljubitelj mangi. Ide mu od ruke učenje, baš kao i pisanje priča. On će zajedno s vama učiti kako se crtaju mänge.

Mimi je dvorepa lisica, mitsko biće iz Japana. Oba njena repa predstavljaju po sto godina starosti. U ovoj knjizi Mimi će s vama podeliti sve svoje savete u vezi s crtanjem mangi!

OSAMU TEZUKA

Otac mange

Osamu Tezuka (1928–1989), poznat kao „otac mange”, jedan je od prvih autora modernih mangi u Japanu. Tokom svog života stvorio je više od 700 manga naslova, koji se odlikuju čudesnom maštovitošću. Njegov rad je u velikoj meri bio nadahnut američkim stripovima i crtanim filmovima Volta Diznija. Njegova najpoznatija dela su *Astro-boj* (*Astro Boy*), *Kimba*, *beli lav* (*Kimba the White Lion*), *Blek Džek* (*Black Jack*) i *Princeza-vitez* (*Princess Knight*).

Ovako bi otprilike naše maskote izgledale da ih je nacrtao Osamu Tezuka.

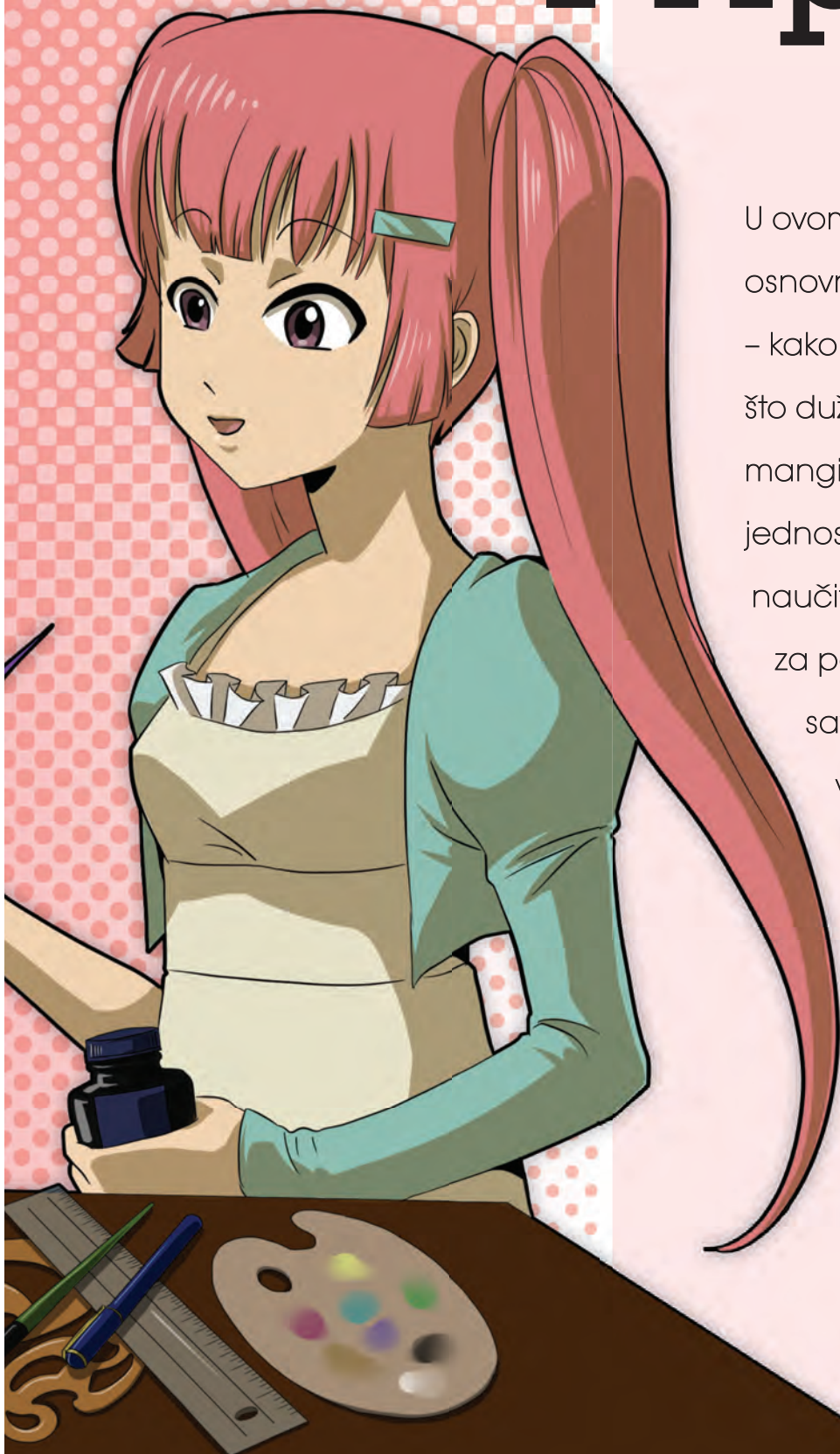

1

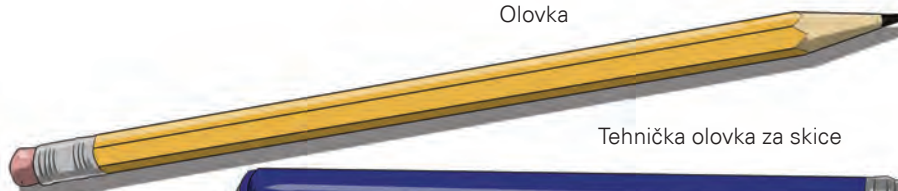
Priprema

U ovom poglavlju ćemo učiti o osnovnim alatima za crtanje mangi – kako da ih koristimo i kako da nam što duže traju. Priprema za pravljenje mangi zahteva svega nekoliko jednostavnih koraka, a ovde ćete naučiti sve što vam je potrebno za početak. Zajedno ćemo savladati sve čega se bojite u vezi s crtanjem, a naučićete i kako da tušem dovršite svoje radove i kompletirate pravljenje mange. Počnimo!

VRSTE PAPIRA I OLOVKA I KOJE DA KORISTITE, A KOJE DA IZBEGAVATE

Olovka

Tehnička olovka za skice

Olovka: Koristite običnu HB ili tehničku patent-olovku. Nemojte koristiti mekane olovke; one će vam samo zamrljati rad. Tehničke olovke za skiciranje su praktične - ne ostavljaju mrlje. Za crtanje mangi najčešće se koristi obična HB 0,5 olovka.

Gumica

Rezač

ORIGINALNE STRANE CRTAJTE NA VELIKIM PAPIRIMA. ONI SE KASNIJE SMANJUJU PRILIKOM ŠTAMPANJA.

Papir: Obavezno izaberite papir bez linija. Ukoliko planirate da bojite svoju mangu, onda koristite deblji papir. Većina mangi je pravljena na papirima veće veličine nego što se to vidi u odštampanim knjigama, stoga je najbolje da koristite papir A4 formata. (To je najveća veličina koja se može skenirati običnim skenerima.) Izbegavajte papire s linijama i ilustracijama. Koristite čist papir.

Ne pritiskajte prejako!

Trudite se da prilikom skiciranja pravite jedva vidljive linije, pošto ćete crtež olovkom kasnije obrisati. Vaša ruka će se s vremenom navići na takav način rada.

ALATKE ZA TUŠIRANJE CRTEŽA SAVETI I TRIKOVI

Tuširanje crteža je nezaobilazan korak prilikom crtanja mänge. Ono pojačava linije i ispunjava crne površine. Početnici mogu koristiti tanke flomastere koji im najviše odgovaraju, ali oni debljine 0,1 odgovaraju najvećem broju crtačkih zadataka. Za veće površine dobro je koristiti pero i crni tuš ili standardni trajni crni marker. Važno je da koristite vodootporne alate kako biste kasnije mogli da upotrebite vodene boje za bojenje.

Postoje razne vrste specijalnih mastila i alata za njihovo nanošenje koji su namenjeni ambicioznijim manga umetnicima. Profesionalni crtači mangi najčešće koriste pero. Ono menja svojstva već nakon nekoliko nacrtanih stranica mänge, pa treba da brinete i održavate svoju dragocenu opremu. Ukoliko pero ima zarezan deo, može se koristiti za deblje linije.

Obično pero za tuširanje može se koristiti za tri različite debljine nanosa tuša na linije, zavisno od toga pod kojim nagibom ga držite tokom crtanja. U početku eksperimentišite na papiru za skiciranje pre nego što započnete rad na svom crtežu.

Držači za pera su dugotrajan alat, a dotrajalo pero treba zameniti.

ALATKE ZA BOJENJE MANGE

Mange su se nekada, bez izuzetka, crtale u crno-beljoj tehnici, s pojedinim površinama osenčenim sivim nijansama. Boja se koristi u pojedinim savremenim, digitalnim mangama, ali u Japanu se mange i dalje prave na tradicionalan način. Najčešće se boje nanose samo na naslovne strane poglavlja ili na dodatne ilustracije. Postoji nekoliko alata koje možete koristiti za bojenje.

Vodne boje su jeftine i dugotrajne. Pomoću dobre četkice možete obojiti sitne detalje, kao i velike površine.

Markeri na bazi alkohola često se koriste u Japanu. Brzo se suše, a moguće ih je dopunjavati. Oni su u suštini vodene boje u obliku markera.

Markeri mogu imati različite vrste vrhova – mogu biti zasečeni, široki, tanki, s tvrdim ili mekim vrhom. Vaša je odluka koji ćete izabrati, u zavisnosti od cene i dodatnih funkcija.

STANDARDNI PRIBOR

Mange se mogu crtati i vrlo jednostavnim priborom koji svako od nas ima kod kuće. Kad želite da počnete da crtate mange, potrebni su vam samo vaš školski pribor i želja da učite.

Blok koji koristite za časove likovnog odličan je za početak crtanja mangi. Crni tuš, četkica, tanak crni flomaster, vodene boje, trajni crni marker i lenjir alati su koje gotovo svaki učenik već ima. To je sve što vam je potrebno za početak. Pre nego što odlučite da kupite profesionalnu opremu, treba da savladate osnovne tehnike.

ŠKOLSKI
PRIBOR
JE SASVIM
DOVOLJAN
ALAT ZA
POČETAK!

Vaša obična olovka je vrlo koristan alat, kao i bela gumica. Izbegavajte šarene, ukrašene gumice, jer će vam one zamrljati crtež i razmazati trag olovke.

SUOČAVANJE SA STRAHOM

SAVETI I TRIKOVİ

Na samom početku mnogi se plaše čak i da pipnu svoj crtež, bojeći se da ga ne zamrljaju. Ljudi očekuju da će odmah znati da crtaju kao njihovi omiljeni autori, a kada se te iluzije rasprše, vrlo je moguće da će se razbesniti i pocepati svoje crteže, ljuteći se što nisu dovoljno dobri. Kako biste se oslobodili takvih bojazni, pratite ovih nekoliko jednostavnih pravila:

Pravilo 1: Ne zaboravite **da svako može da pogreši**, čak i slavni crtači. Svi oni su započeli majušnom linijom na praznom papiru, baš kao i vi.

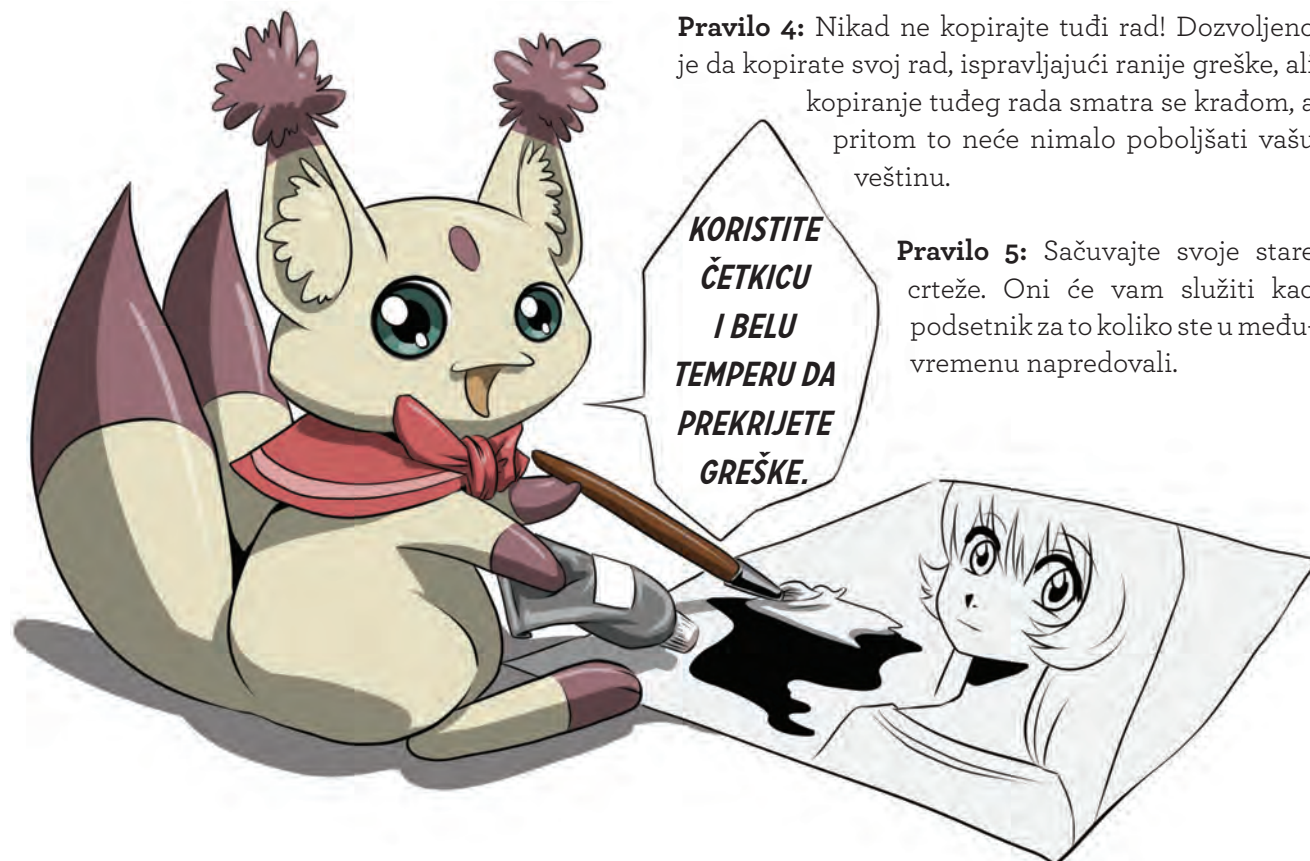
Pravilo 2: Vežbom se dolazi do savršenstva. Što više sati provedete vežbajući i usavršavajući osnovne tehnike, to ćete biti bolji.

Pravilo 3: Svaka greška se može ispraviti. Prosuli ste malo mastila? Možete iseći oštećeni deo papira i zameniti ga novim komadićem, zalepljenim otpozadi. Na kraju, kad budete skenirali stranu, niko neće moći da primeti dodato parče papira.

Primetili ste da vaš junak ima kraću ruku ili nogu? Lagano nacrtajte novu skicu preko svog crteža. Stavite novi list preko svog crteža, naslonite ih na prozor kako biste iskoristili dnevno svetlo i precrtajte crtež popravljajući deo koji vam se nije svideo. Ukoliko želite, možete kupiti ili napraviti crtačku tablu sa ugrađenim svetlom.

Pravilo 4: Nikad ne kopirajte tuđi rad! Dozvoljeno je da kopirate svoj rad, ispravljajući ranije greške, ali kopiranje tuđeg rada smatra se krađom, a pritom to neće nimalo poboljšati vašu veštinu.

Pravilo 5: Sačuvajte svoje stare crteže. Oni će vam služiti kao podsetnik za to koliko ste u međuvremenu napredovali.

**POGREŠIO SAM!
ŠTA DA RADIM?**

**MO-
ŽEMO
DA JE
ISPRA-
VIMO!**

KORAK 1: OSUŠITE MRLJU.

**KORAK 2: ISECITE
PARČE PAPIRA NA
KOM JE GREŠKA.**

**KORAK 3:
ZAMENITE GA NOVIM,
ČISTIM PARČETOM.**

STICK

**Koristite belu temperu
da pokrijete greške**

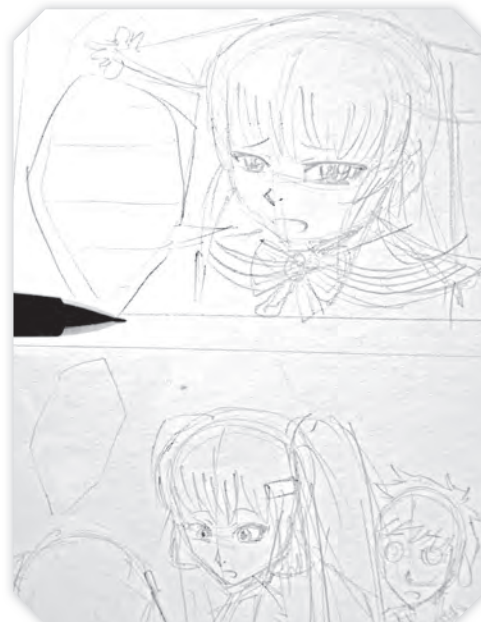
Bela tempera je vrlo korisna jer se njom može pokriti većina grešaka u mangama. Koristite je da sakrijete svaku grešku koja nastane prolivanjem tuša tako što ćete je nanositi u više tankih slojeva, jedan preko drugog.

PROCES CRTANJA MANGE

Jedna stranica mange sastoji se od brojnih slika koje pripovedaju priču. One su pažljivo isplanirane i načinjene korak po korak. U naredna tri poglavlja naučićete sve što je potrebno kako biste mogli da crtate likove i kadrove.

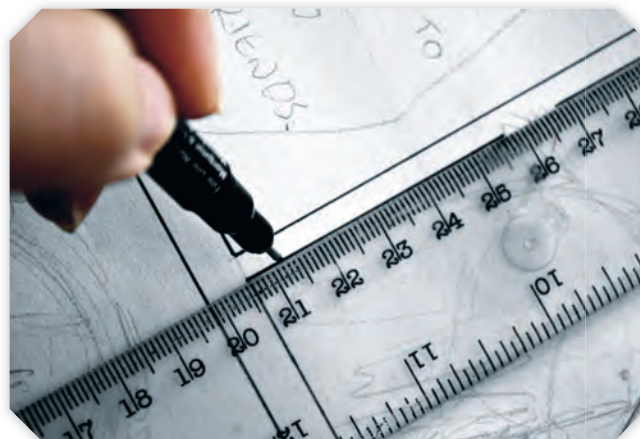
1 Napravite plan svoje priče, najpre crtajući grube skice s pojednostavljenim figurama i oblačićima predviđenim za tekst.

2 Na većem papiru, formata A4 ili još većem, detaljnije nacrtajte figure olovkom, dajući njihovim telima oblik, a licima emocije.

3 Tankim flomasterom ili rapidografom pojačajte linije kojima ste zadovoljni.

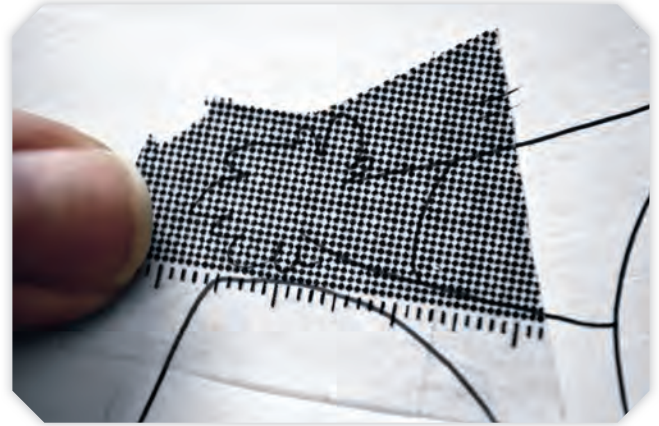
4 Koristite lenjir za crtanje preciznih, ravnih linija koje uokviruju svaki kadar.

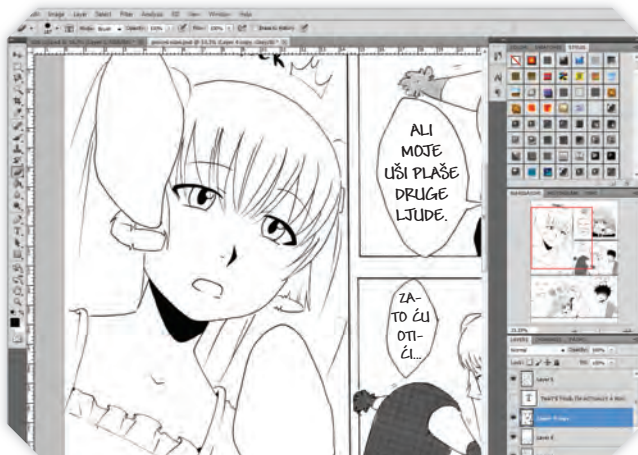

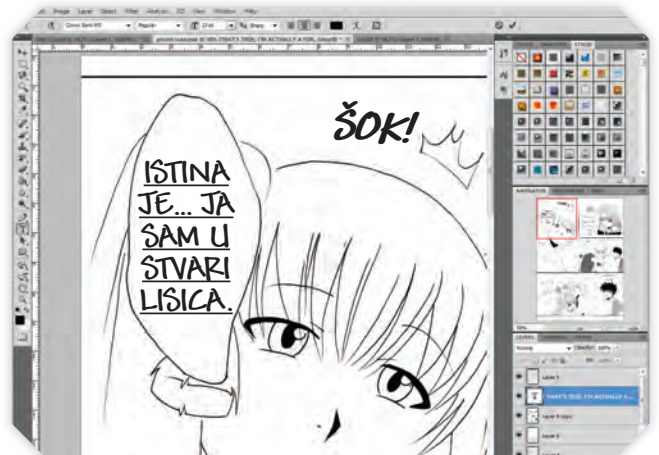
5 Za dobijanje većih površina crne boje upotrebite trajni crni marker.

6 Za sive nijanse koristite skrinton (screen tone) foliju ili šrafranje. Korišćenje skrintona će biti detaljnije pokazano u narednom poglavlju.

7 Kad ste nacrtali jednu tablu mange, možete koristiti softver – Fotošop (Adobe® Photoshop®) ili neki drugi program za sređivanje slika – kako biste obrisali ručno pisan tekst ili pojačali kontraste na tabli.

Koristite **VELIKA SLOVA**

Tekst u stripovima se obično piše velikim slovima.

Ovako izgleda završena strana. Pomoću lekcija iz ove knjige naučićete kako da je napravite, deo po deo.

Pošto verovatno ne živite u Japanu, kadrovi vaše mange čitaće se sleva nadesno.

2

Osnove

Tajna uspešnog crtanja mangi je u jednostavnosti. U ovom poglavlju ćete naučiti kako da crtate oči, lica i tela - i muških i ženskih likova.

Ove lekcije će vam pomoći da ubuduće svoje likove crtate s lakoćom. Naučićete kako da što jednostavnije crtate tela i da vaši likovi izgledaju kao pravi junaci iz mangi.

